EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTÉRIUMA
KÖZNEVELÉSÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

Tisztelt Igazgató Asszony/Úr!
Tisztelt Pedagógus Kolléga!

Engedje meg, hogy levelemben tájékoztassam Önt a Köznevelési Kerekasztal 2016. évi tavaszi ülésszakáról, a tárgyalások eddigi eredményeiről.

A Kerekasztal plenáris üléseinek időpontjai: 2016.02.09, 2016.02.23, 2016.03.08, 2016.03.22, 2016.04.05, 2016.04.19, 2016.05.05, 2016.05.17, 2016. 06. 14.

A plenáris ülések résztvevői: Emberi Erőforrások Minisztériuma; Klebelsberg Intézményfenntartó Központ; Katolikus intézményfenntartók képviselői; Megyei Jogú Városok Szövetsége; Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége; Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége; Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága; MTA Közoktatási Elnöki Bizottság; Miskolci Herman Ottó Gimnázium; Magyar Művészeti Akadémia; Magyar Rektori Konferencia; Magyar Kereskedelmi és Iparkamara; Nemzeti Pedagógus Kar (NPK); Országos Köznevelési Tanács (OKNT); Nemzeti Ifjúsági Tanács; Nagycsaládosok Országos Egyesülete; Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége; Magyar Ifjúsági Konferencia; Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete; OECD; Oktatási Jogok Biztosa; Belügyminisztérium; Földművelésügyi Minisztérium; Nemzetgazdasági Minisztérium; Egészségügyi Államtitkárság, Századvég Alapítvány; Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat; Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat; NPK Óvodatagozat elnöke, OKNT által delegált gyógypedagógus.
Munkacsoportok ülései: A Kerekasztal 6 munkacsoportja (Tartalomfejlesztési munkacsoportjának, Pedagógus foglalkoztatás munkacsoport, Fenntartói munkacsoport, Pedagógus hivatás munkacsoport, Köznevelés irányítási munkacsoport, Gyermek, tanulói életutak munkacsoport) összesen 45 ülést tartott eddig, munkájában 250 szakember vett részt.

A Kerekasztal tárgyalások eddigi eredményei

A tankötelezettség korhatára

A Gyermek és tanulói életutak munkacsoport foglalkozott részletesebben a kérdéssel és nem javasolta a tankötelezettség korhatárának növelését. A Kerekasztal elfogadta a munkacsoport álláspontját.

A Kerekasztal véleményének figyelembevételével a Kormány kutatást fog indítani annak felmérésére, hogy a 2001/2002-es tanévtől kezdődően a 2015/2016. tanévig bezáróan hogyan alakult az iskolai lemorzsolódás aránya. A Kormány vállalja, hogy a kutatási eredményeket nyilvánosságra hozza, és a kutatás következtetései alapján az érintettek bevonásával dönt a tankötelezettség idejéről.

Rövid távú, átmeneti intézkedések a tartalmi szabályozók eredményesebb alkalmazására

A Kerekasztal tárgyaló partnerei támogatták a Tartalomfejlesztési munkacsoport és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) közös javaslatait, melynek eredményeképpen már 2016 szeptemberétől szélesebb mozgástere lesz az iskoláknak, a megtanítandó tananyag meghatározásában, feldolgozásában.

Az iskolák nem térhetnek el a kerettantervben meghatározott heti kötelező tanulói óraszámoktól, azaz csak az iskola és a szülők megállapodása esetén, különösen indokolt esetben írhatnak elő több tanórát/foglalkozást a diákoknak a kerettantervekben meghatározott időkereteknél.

Az OFI 2016 augusztusára olyan tantárgyi tanmenetajánlásokat készít, melyben szakmai javaslatot tesz azon kerettantervi témákra, amelyek súlytalaníthatóak, vagy elhagyhatók. Ez lehetőséget kínál arra, hogy több idő legyen a gyakorlásra és egyéni differenciált fejlesztésre, a pedagógusok alkalmazkodhassanak a tanulócsoportjaik és egyes tanulóik képességeihez és tanulási tempójához. A tanítók és szaktanárok választhatnak, hogy a 2016/2017. tanévben a korábbi ütemezés szerint, vagy ahhoz képest valamivel kevesebb kötelező ismeretanyagot feldolgozva tanítanak. 2016 augusztusától elérhetőek lesznek tehát az új tanmenetjavaslatok is, amelyek alkalmazása természetesen nem lesz kötelező a pedagógusok számára.

A Tartalomfejlesztési munkacsoport javaslatát támogatva az EMMI bevezeti, hogy az általános iskola első és második osztályában 30 percesek legyenek a tanórák annak érdekében, hogy a kisdiákok ne legyenek túlzott mértékben leterheltek.

Új Nemzeti alaptanterv 2018-tól

A Kerekasztal Tartalomfejlesztési munkája során konszenzusra törekszik és fő célkitűzése, hogy *„kevesebbet, de alaposabban"* tanítsanak meg az iskolák.

Az új Nemzeti alaptanterv 2017. december 31-ig kerül kidolgozásra és legkorábban 2018. szeptember 1-jétől lehet hatályos. A Nat és kerettantervek kidolgozásáért az EMMI, a Köznevelési Kerekasztal Tartalomfejlesztési munkacsoportja és a munkában részt vevő felsőoktatási intézmények felelősek. Az új tartalmi szabályozást meghatározó dokumentumok kidolgozásával párhuzamosan születik javaslat arról, hogy bevezetésre kerül-e a 9 évfolyamos általános iskola.

Az állami intézményfenntartó központ átalakítása

Az állami intézményfenntartó átalakítása 2017. január 1-jéig befejeződik a Köznevelési Kerekasztal javaslatainak megfelelően. A testület Fenntartói Munkacsoportja és az állami intézményfenntartó központ által közösen kidolgozott javaslatba beépültek azok az igények, amelyeket különböző, szakmai szervezetek megfogalmaztak.

Az 58 tankerületi központ önálló költségvetési szervként jön létre. A kialakuló új állami intézményfenntartási struktúrában az intézmények OM azonosítóval és keretgazdálkodással rendelkező jogi személyek lesznek, költségvetésük tervezését a tankerületi központtal közösen végzik. A köznevelési intézmény a tankerületi központ belső szabályzatában meghatározott összeg erejéig és kiadási jogcímen átruházott hatáskörben kötelezettséget vállalhat és kiadás teljesítését kezdeményezheti. Az intézményvezetők a bérgazdálkodást érintő döntések, a kinevezés és a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése kivételével munkáltatói jogokkal rendelkeznek. A pedagógusok és nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben alkalmazottak kinevezésére a köznevelési intézmény vezetője tesz javaslatot. A tankerületi igazgató csak az intézményvezető javaslatára vehet fel, menthet fel pedagógust. Az intézmények bizonyos kis értékű beszerzéseket elvégezhetnek saját hatáskörben, rendelkezhetnek a saját bevételük egy részével, amelyet fejlesztésre, szakmai célokra fordíthatnak. Az intézményvezetők – képviselve a nevelőtestület, a szülők és a diákok véleményét – részt vesznek a térség oktatáspolitikai stratégiai tervének kidolgozásában és elfogadásában.

Az állami intézményfenntartó központ 2017. évi költségvetése 589 milliárd forint. Az állam által biztosított költségvetési többletek: a 2016. évi eredeti kiadási előirányzathoz képest a

2016. évi többlet 91,5 milliárd forint, a 2017. évi bázis előirányzathoz képest a 2017. évi többlet 105,5 milliárd forint.

A tanfelügyeleti rendszer átalakítása

A tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyveket módosítottuk, amelynek eredményeképpen az önértékelési és tanfelügyeleti rendszer már most is kevesebb teherrel jár a pedagógusok, intézményvezetők és mesterpedagógus szakértők számára. A 2016-ra korábban meghirdetett tanfelügyeletek és ahhoz kapcsolódó kötelező önértékelések közel háromnegyedét töröltük a szakmai egyeztetéseknek megfelelően. Azoknak a pedagógusoknak, akik sikeres minősítésen estek át, legalább 3 évre mentesülnek a tanfelügyelet alól.

Tanfelügyeleti vizsgálatra 2018-tól akkor lesz szükség, ha az önértékelés rendszere és az országos mérés-értékelés rendszere igazolja, hogy az adott intézményben a nevelő és oktató munka nem éri el az elvárható szintet vagy ha a fenntartó igényt tart rá.

A Pedagógus foglalkoztatás munkacsoport részvételével tovább folytatódik a pedagógusminősítési, tanfelügyeleti, önértékelési, szaktanácsadói és pedagógus továbbképzési rendszer továbbfejlesztése és kapcsolódási pontjainak megtalálása.

A pedagógusok neveléssel-oktatással lekötött munkaideje

A pedagógusok óraszámának kérdésében élénk szakmai vita zajlott a Kerekasztal és a Pedagógus foglalkoztatási munkacsoport ülésein, de a többség elfogadhatónak tartotta a 22-26 órára vonatkozó jelenlegi szabályozás megtartását, amennyiben a szükséges státuszokat a fenntartók biztosítják az intézmények számára. A Kerekasztal – és a pedagógus szakszervezetek – javaslatainak megfelelően az EMMI kezdeményezte a vonatkozó kormányrendelet módosítását annak érdekében, hogy az osztályfőnöki feladatot és a munkaközösség-vezetői feladatot ellátó pedagógusok heti 2-2 óra, a diákönkormányzatot segítő feladatot ellátó pedagógusok pedig heti 1 óra kedvezményben részesüljenek.

A pedagógusok kötött munkaideje

A Kerekasztal tárgyaló partnerei, a Pedagógus foglalkoztatási munkacsoport és a pedagógus szakszervezetek javaslatait mérlegelve az EMMI a kötött munkaidő szabályozásának újragondolására és a kötelező benntartózkodás eltörlésére tett javaslatot a Kormány számára. A kötött munkaidő tartalmának új szabályozásában az intézményvezetők kerülnek kulcsszerepbe. A jogszabályban meghatározott, kötelező benntartózkodásra vonatkozó

rendelkezés törlésre kerül a kormányrendeletből, ezért az intézményvezető hatásköre lesz annak meghatározása, hogy mit vár el a pedagógusoktól a heti 32 órás kötött munkaidőben.

A pótlékok differenciálása

A Kerekasztal tárgyaló partnerei, a Pedagógus foglalkoztatás munkacsoport és a pedagógus szakszervezetek javaslatait mérlegelve az EMMI javaslata szerint a pótlékok differenciálása érdekében az állami fenntartó számára elkülönített, kötött felhasználású költségvetési keretet kell biztosítani. A keretet legalább a pótlékok középső határa figyelembevételével kell meghatározni.

A minőségi munkavégzés díjazása

A szakszervezetek követelése volt, hogy a pedagógus előmeneteli rendszert meg kell változtatni abban az irányban, hogy lehetőséget biztosítson a pedagógusok aktuális többletteljesítményének elismerésére. Az EMMI a Kerekasztal tárgyalások során kezdeményezte, hogy az intézmények maguk dönthessék el, hogy a 2017. szeptember 1-jei béremelésre szánt összeget teljesítmény-arányosan differenciálják a pedagógusaik között vagy egyenlő mértékben osztják el az összeget. A javaslat bekerült a köznevelési törvény 2016 júniusában elfogadott módosításába.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők helyzetének rendezése

2016-ban az EMMI-hez tartozó köznevelési intézményekben dolgozó, pedagógus szakképzettséggel nem rendelkező nevelő-oktató munkát segítők részére 2X35 000 forint nettó, béren kívüli juttatást biztosít a fenntartó. Az EMMI hivatalos levélben kezdeményezte az intézményfenntartásban érintett más minisztériumoknál a béren kívüli juttatások biztosítását a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők részére.

2017. január 1-jétől fenntartótól függetlenül minden, pedagógus szakképzettséggel nem rendelkező nevelő-oktató munkát segítő 10 százalékos béremelésben részesül. 7 százalékos béremelésben generálisan minden érintett részesül, a béremelésre rendelkezésre álló költségvetési keret többi (3 százalék) részét az intézményvezetők javaslatára a munkáltatók teljesítménykritériumok alapján osztják szét az érintett nevelő-oktató munkát segítők között.

Nyugdíjas pedagógusok továbbfoglalkoztatása

A Kerekasztal és a Pedagógus foglalkoztatás munkacsoport javaslatára az EMMI kezdeményezte a vonatkozó kormányhatározat módosítását annak érdekében, hogy a nyugdíjas korú pedagógusok legalább az adott tanítási év végéig, továbbá a pedagógiai

szakasz végéig – de legfeljebb két évig – az intézményvezető egyetértésével továbbfoglalkoztathatóak legyenek. A módosítás kitér arra is, hogy területi és diszciplináris szempontok figyelembevételével a munkáltató dönthet a továbbfoglalkoztatás kérdésében alkalmas utánpótlás hiányában. A nyugdíjas kort elérő szakértők, szaktanácsadók, érettségi és szakmai vizsgaelnökök megbízással továbbfoglalkoztathatóak.

Minősítési keretszám 2017.

Az EMMI minden korábbinál több, 35 ezer pedagógus számára biztosította a lehetőséget a 2017. évi pedagógus minősítésre való jelentkezésre. Az EMMI figyelembe vette a Kerekasztal által megfogalmazott szempontokat is: a jelentkezéskor előnyt élveznek többek között azok a pedagógusok, akik komoly szakmai gyakorlattal vagy pedagógus szakvizsgával rendelkeznek. Azok a tapasztalt intézményvezetők, helyettesek, egyéb vezetők, akik legalább 20 év szakmai gyakorlattal, legalább 10 év vezetői gyakorlattal, és vezetői szakvizsgával rendelkeznek, jelentkezhetnek Mesterpedagógus fokozatra. Kutatótanári fokozatra azok adhatják be most jelentkezésüket, akik 14 éves szakmai gyakorlattal, tudományos fokozattal rendelkeznek és rendszeresen publikálnak.

A pedagógus előmeneteli rendszer módosítása

Balog Zoltán miniszter úr 2016. március 1-jén, a köznevelésről szóló parlamenti vitanapon a Kerekasztal javaslatait figyelembe véve bejelentette: a 2013. szeptember 1-jén státuszban lévő, 2016. szeptember 1-jén 7 évnél kevesebb idővel nyugdíj előtt álló, Pedagógus I. fokozatban lévő és minősítési eljáráson még részt nem vett pedagógusok automatikusan, a minősítési eljárás alól mentesülve Pedagógus II. fokozatba kerülnek 2017. január 1-jétől. Az ideiglenes Pedagógus II. fokozatban lévők pedagógusok minősítési kötelezettsége törlésre kerül a vonatkozó jogszabályból.

Tankönyvellátás

A Kerekasztal Tartalomfejlesztési munkacsoportjának javaslatát figyelembe véve 1-2. évfolyamon megszűnik a kötelező tartós tankönyv használat, az 1. és 2. évfolyamos gyerekek új tankönyvet kapnak.

A pedagógusképzés rendszer megújítása

A Kerekasztal tárgyaló partnerei egyetértettek a Pedagógus hivatás munkacsoport koncepcionális javaslataival, amelyek szerint a köznevelés igényeit is figyelembe vevő képzési szerkezet és tartalom kialakítása a cél az osztatlan tanárképzésben, amelyet szükséges

egységessé tenni. A tanárképzést a felhasználói oldal számára átláthatóbbá, költséghatékonyabbá kell tennie, a felsőoktatásban oktatott diszciplináris tartalmakat közelíteni kell a köznevelés igényeihez és növelni kell a pedagógiai, pszichológiai és módszertani tárgyak súlyát. A Kerekasztal tárgyaló partnerei erősítenék a tanárképzés gyakorlati jellegét és fontosnak tartják a hallgatók folyamatba ágyazott pályaszocializációját-pályaorientációját.

A pedagógus-továbbképzési és a szaktanácsadói rendszer megújítása

A pedagógus-továbbképzési rendszer megújítását kezdeményezte a Pedagógus hivatás munkacsoport, a Gyermek, tanulói életutak munkacsoport és a Köznevelés irányítási munkacsoport is annak érdekében, hogy a pedagógusok ingyenesen vehessenek részt a szakmai előmenetelük szempontjából legfontosabb továbbképzéseken. A Kerekasztal tárgyaló partnerei egyetértettek a Pedagógus hivatás munkacsoport javaslatával, amely szerint a pedagógus-továbbképzés rendszerét elsősorban a pedagógusképző intézményekre kell építeni. A Köznevelés irányítási munkacsoport javaslatának megfelelően az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központjai pályázat keretében fogják kiválasztani a vezető szaktanácsadókat és a jó gyakorlatok megosztásában fontos szerepet kapó bázisintézményeket. Kiemelt cél, hogy a pedagógiai-szakmai szolgáltatások a köznevelési intézmények, a pedagógusok és az ágazat-irányítás valós igényeire épüljenek.

Gyógypedagógiai és a szakszolgálati átalakítások és fejlesztések

A Kerekasztal tárgyaló partnerei szükségesnek tartják a szakember-ellátottság további javítását és a területi egyenlőtlenségek csökkentését a szakszolgálatoknál, amelynek elérése érdekében konkrét intézkedések és pályázati lehetőségek lesznek a 2016/2017-es tanévben.
A pedagógusok előmeneteli rendszerét a 2016/2017-es tanévtől kiterjed a pedagógiai szakszolgálati intézményekben pedagógus szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottakra is.

Szakképzés

A szakgimnáziumi óratervekbe a Kerekasztal tárgyalások eredményeként komplex természettudományi tantárgy került a 9. évfolyamra, amely minden szakgimnáziumi tanuló részére biztosítja a természettudományos alapműveltséget, erre építkezve sajátíthatják el a tanult szakmai ágazathoz illeszkedő természettudományos ismereteket.

A 2017. január elsején hatályba lépő szakmai ágazati érettségi vizsga – amelyből az eredeti szabályozás szerint csak emelt szinten szervezhető érettségi vizsga – a szakmai párbeszéd eredményeként középszinten is szervezhetővé válik.

Diákparlament, diákönkormányzatok

A diákönkormányzatok támogatása és az Országos Diákparlament felépítésének megújítása a Kerekasztal őszi ülésszakának egyik kiemelt témája lesz.

Mindennapos testnevelés

A Tartalomfejlesztési munkacsoport és a Gyermek, tanulói életutak munkacsoport is foglalkozott azzal, hogyan lehet jogszabály-módosítással, tantervi változásokkal, szakmai támogatással, a pedagógusképzés és a pedagógus továbbképzés eszközeivel és infrastruktúra-fejlesztéssel segíteni a mindennapos testnevelés gyakorlati megvalósítását. A konkrét javaslatok megvitatása a Kerekasztal őszi ülésszakának napirendjén szerepel.

A Kerekasztal munkája folytatódik

A munkacsoportok nyáron is dolgoznak, a Köznevelési Kerekasztal pedig 2016 őszén ül össze legközelebb és a június 28-ai idényzáró ülésén meghatározandó ütemtervnek megfelelően folytatja munkáját.

A Köznevelési Kerekasztal tárgyaló partnerei nevében köszönjük azoknak a pedagógus kollégáknak a közreműködését, akik a munkacsoportokon keresztül eljuttatták javaslataikat, véleményüket, észrevételüket részünkre.

A köznevelés megújítása közös feladatunk, ezért kérem, hogy a későbbiekben is támogassa javaslataival munkánkat.

Köszönöm Önnek a tanév során végzett eredményes munkáját, a nyári szabadságra jó pihenést kívánok.

Budapest, 2016. június 21.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA
Köznevelésért felelős helyettes államtitkár

Üdvözlettel:

Sipos Imre